

X. Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálé

Szent vendégség (Eucharisztia / Úrvacsora)

35. Kecskeméti Tavaszi Fesztivál

Kecskeméti Katona József Múzeum – Cifrapalota

2020. március 14. – május 3.

Megnyitó: március 14., szombat 15 óra

- A megnyitó házigazdája, a program levezetője, a zsűri erkölcsi díjait átadja a kiállítás kurátora: **ifj. Gyergyádesz László** művészettörténész, Móra Ferenc-díjas főmuzeológus, a Kecskeméti Katona József Múzeum Képzőművészeti Osztályának vezetője
- A kiállítást megnyitja: **dr. Lőrincz Zoltán DSc** művészettörténész, teológus, a Kaposvári Egyetem professor emeritusa
- Kecskemét MJV város díját átadja: **dr. Szeberényi Gyula Tamás** Kecskemét MJV alpolgármestere
- Közreműködik az **Aurin Leánykar**, vezényel **Durányik László** Kodály-, Csokonai- és Bács-Kiskun Megyei Prima-díjas karnagy

***

A jubileumi biennálé legfőbb újdonsága, egyben a 2002-ben elindított sorozat szakmai elismerése, hogy 2020. augusztus 5. – október 4. között, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz kapcsolódó kiállítás részeként, a budapesti Múcsarnok termeiben is megrendezésre kerül. Előtte 2020. május 15. – június 30. között pedig egy kisebb válogatás a Faludi Galériában (Budapest, Párbeszéd Háza) is megtekinthető lesz a hagyományos kecskeméti helyszín után.

A 2019 októberében közzétett felhívásunkra ezúttal 246 művész 316 alkotást, illetve sorozatot adott be, amiből a X. Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálé zsűrije összesen 146 alkotó 169 művét / sorozatát javasolta kiállítani és a katalógusban megjelentetni. (A zsűri tagjai voltak: Balanyi Károly Ferenczy Noémi-díjas grafikus- és zománcművész; Bukta Norbert Barcsay-díjas festőművész; ifj. Gyergyádesz László művészettörténész, Móra Ferenc-díjas főmuzeológus, a biennálé alapító kurátora, a Kecskeméti Katona József Múzeum Képzőművészeti Osztály vezetője; Kontsek Ildikó művészettörténész, az esztergomi Keresztény Múzeum igazgatója; Péter Ágnes Munkácsy Mihály-díjas szobrászművész, főiskolai docens, a Symposium Alapítvány elnöke.)

IFJ. GYERGYÁDESZ LÁSZLÓ IDÉZŐJELBEN (AKÁR RIPORT FORMÁBAN IS) FELHASZNÁLHATÓ ÍRÁSA A BIENNÁLÉRÓL, AZ ELŐZMÉNYEKRŐL ÉS A KAPCSOLÓDÓ GYŰJTEMÉNYRŐL

Szent vendégség (Eucharisztia / Úrvacsora)

A biennálé tematikája kivételesen egy aktuális eseményhez, a 2020. szeptember 13–20. között sorra kerülő Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz (is) kapcsolódik. E kompromisszumellenére a biennálé továbbra is hangsúlyozottan ökumenikus, ahogy azt a tematikus kiírásban is rögzítettük: „*A limai dokumentum, az Egyházak Világtanácsa Teológiai Bizottságának ökumenikus szemléletű megnyilatkozása már azt is kijelenti, hogy »Az Eucharisztia a megfeszített és feltámadt Krisztusra*

való emlékezés (anamnézisz), azaz Krisztus egyszer s mindenkorra végbevitt, s az egész emberiségért mindig érvényes áldozatának élő és hatékony jele» (B/5–8. p.). A szentmiseáldozatot az egyszeri keresztáldozat szakramentális jelenvalóvá tételeként kell felfogni, nem pedig annak kiegészítéseként. E téren napjainkban már messzemenő egyetértés uralkodik a katolikus és protestáns teológusok között.” (Dolhai Lajos: *Az Eucharisztia a keresztények egységének jele*. In: Új Ember Hetilap, 2018. jan. 20.)

„Az Eucharisztia ünnepén, Úrnapján ez az antifóna hangzik el az Egyház imájában, a zsoltosmában: »Ó szent vendégség, melyben Krisztust vesszük, kínszenvedésének emlékét idézzük, Isten kegyelmével eltelik a lelkünk, és megkapjuk jövőd dicsőségünk zálogát«. Ez a liturgikus szöveg összekapcsolja Krisztus kereszthalálának és feltámadásának a titkát a vendégség gondolatával. A Szentírás a legfontosabb erények közé sorolja a vendégszeretetet. A befogadás emberi gesztusán túl mélyebb rétegek is feltáruulnak itt. [...] Az Egyház számára minden szentmise »szent vendégség«: Jézus a házigazda, a hívő pedig újraéli a szentírási történeteket. A kenyérben és a borban jelenvalóvá válik Isten szeretete, áldozata, a halálon aratott győzelme. Ugyanakkor ez az ajándék el is kötelezi a befogadóit, feladatot bíz rájuk: nekik is gyakorolniuk kell a vendégség, a befogadás etoszáát: »Törd meg az éhezőnek kenyeredet, és a hajléktalan szegényt fogadd be házádba. Ha mezítelent látsz, öltöztess föl, és ne fordulj el embertársad elől« (Iz 58,7).” (Dr. Török Csaba egyetemi tanár inspirációs segédlete teljes egészében elolvasható volt a jelentkezők számára a Kecskeméti Katona József Múzeum honlapján.) Olyan, a művészettörténetből már jól ismert, szimbólumok (pl. bárány, hal, kenyér, kalász, misztikus malom és szőlőprés), illetve jelenetek, történetek kapcsolódtak a kiírásunkhoz, mint például *A három angyal látogatása Ábrahámnál* (Ter 18,1–15); *A széder-vacsora* (Kiv 12); *A kánai menyegző* (Jn 2,1–12); *A kenyérszaporítás* (Jn 6,1–15); *Beszéd az élet kenyérééről* (Jn 6,22–65); *Az utolsó vacsora* (Mt 26,17–29); *Az emmauszi vacsora* (Lk 24,13–35); s a Biblián túl az eucharisztikus csodákat megjelenítő *Szent Gergely pápa miséje*, vagy éppen a *bolsenai mise*.

Bár a téma teológiai indíttatásúnak tűnhet, ez alkalommal sem egyszerű „tankönyvi” illusztrációkat vártunk, hanem az eredeti elképzeléseinket folytatva, a kiírt téma minél magasabb szintű, egyéni jegyeket is hordozó, a kortárs vizuális (és ikonográfiai) nyelvezet segítségével a ma embere számára is átélhető módon megfogalmazott művészi feldolgozását, értelmezését. II. János Pál pápát (*Levél a művészeknek*) idézve: „Meghívlak benneteket, hogy fedezzétek föl újra a szellemi és vallási dimenzió azon mélységeit, melyek a művészetet legnemesebb kifejezési formáiban mindig jellemezték.”

A biennálé története és a Kortárs Keresztény Művészeti Gyűjtemény

Keresztény-, vallásos-, szakrális-, egyházi- és liturgikus művészet. Mikor alapító kurátorként elindítottuk Kecskeméten a Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálét, tudatos döntés volt a részünkről, hogy az adott lehetőségek közül a legszélesebb kört érintő területet választottuk. Véleményünk szerint ugyanis a kiállítás-sorozathoz kapcsolódó, s az előbbieken említett fogalmak bármelyikének a kiemelése esetén, jelentősen leszűkítettük volna a lehetőségeinket a 21. századi és a mindenkorai kortárs magyar művészetben belül. A keresztény tematikát, mint az európai művészet egyik legfőbb összetevőjét, egyfajta útjelzőként kiemeltük, sőt a sorozat nevében is jeleztünk. 2002-ben, az első alkalommal a keresztre feszítés jelenetét és a legfontosabb szimbólumot, a keresztet választottuk, 2005 tavaszán a Genézis östörténeti részét, a Teremtés könyvének első 11 fejezetét, míg 2006-ban az oltár volt a téma. A negyedik biennálén Krisztus példázatait „adtuk fel”, 2009/2010-ben a Jelenések könyvét, majd 2013 tavaszán az angyalokkal találkozhattak a kiállítás látogatói. 2015-ben, a hetedikén a gyermekek, a gyermekség volt az ábrázolandó, megjelenítendő ikonográfiai program, 2016-ban a magyar és a magyarországi szentek, 2018-ban pedig a hét főbűn,

melynek kapcsán felelevenítettük a fél évezrede elhunyt Hieronymus Bosch életművét is. A biennálé első kilenc alkalma során összesen 1105 alkotást sikerült kiállítanunk a mindenkori zsűri után a kecskeméti Cifrapalotában, ami jól mutatja, hogy mennyire hiányzott egy ilyen sorozat a magyarországi kiállítási palettáról.

A keresztény biennálékhoz kapcsolódik az a majd két évtizede folyó módszeres gyűjtői tevékenység, melynek eredményeként a múzeum képzőművészeti gyűjteményén belül létrehoztunk egy, a nem egyházi fenntartású magyarországi múzeumokban ma még egyedülállóan tekinthető, speciális gyűjteményi egységet. A kollekciónak szerencsére folyamatosan gyarapodik, melynek köszönhetően már túl vagyunk a 440. beleltározott tételén. Gyarapítási keret hiányában a fő módszer a művészek rábeszélése arra, hogy ajánlják fel műveiket a múzeumnak. (Atizedik biennáléra jelentkezők közül is már több mint félszázán ajándékozták alkotásukat a kecskeméti múzeumnak.) Az alkotóktól tudjuk, hogy adományozási kedvüket jelentősen fokozták azok a tárlatok, melyeken egy-egy válogatást mutattunk be, így élővé téve ezt a múzeumi tárgy együtttest (pl. Eger, Zsinagóga Galéria; Budapest, Vigadó Galéria; Szent István-bazilika; Klebelsberg Kultúrközpont; Kiskunfélegyháza, Szent István-templom; Zalegerszeg, Göcseji Múzeum; Szentés, Koszta József Múzeum). Legutóbb „Evezd a mélyre” címmel 2019. július 16. – augusztus 25. között a Tihanyi Bencés Apátságban volt nagysikerű tárlatunk, amely új látogatottsági rekordot is hozott, hiszen a bemutatót 6 hét alatt nem kevesebben, mint 59.892-en tekintették meg!

A biennálé megtekinthető május 3-ig, keddtől vasárnapig 10–17 óra között.

Információ: ifj. Gyergyádesz László

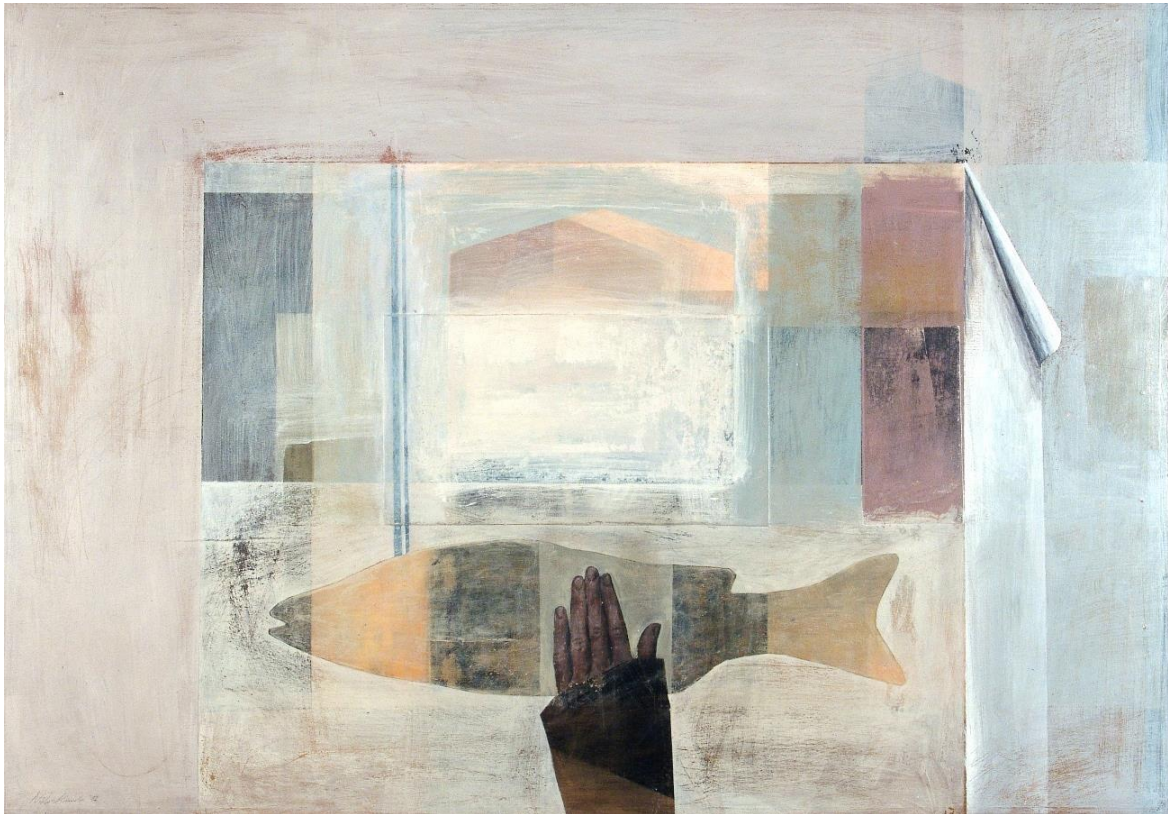
Tel: 76/480-776; 30/287-2549 • E-mail: gyergyadesz@gmail.com

Kovács Péter Balázs: Titkos Vacsora

Lenzsér-Mezei Kata és Sipos Balázs: Oltárkereszt

NÁDAS Alexandra: A halász asztala

OBERFRANK Luca: Corpus Christi

EJBEN Lajos: A lélek kenyere